

СТАНОВИЩЕ

върху материалите за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „професор“, област на висше образование 5. Технически науки, ПН 5.13. Общо инженерство, научна специалност „Ергономия и промишлен дизайн, дисциплина „Теория на композицията“, обявен от Лесотехнически университет в ДВ бр. 26/21.3.2023 г., код на процедурата WWI – P – 0223 – 103 .

Кандидат за участие в конкурса:

Доц. - д-р Стела Борисова Ташева

Изготвил становището: професор д-р Мария Димитрова Евтимова, пенсионер, по ПН 5.13. Общо инженерство, научна специалност „Ергономия и промишлен дизайн“, от ТУ-София

1. Кратки биографични данни за кандидата

Стела Борисова Ташева през 2001 г. завършва магистратура в УАСГ, специалност архитектура. През 2003 – 2009 г. като архитект се реализира в областта на архитектурното проектиране в бюрата Авангард +, Ботевград; ЕРА ООД, София; Кали ООД, София; Сашецо ООД, София, а в областта на архитектурата и дизайна - Стефан Добрев, Архитектура и дизайн, София. От 2009 г. до 2021 г. е архитект при ИИИЗК, БАН София, където през 2012 г. защитава образователна и научна степен „доктор“ с тема „Семиотика на архитектурната графика“, 2013 г. е главен асистент, а през 2015 г. „доцент“ по „Теория и история на архитектурата“. От 2018 г. преподава и в Лесотехнически университет, Факултет „Горска промишленост“, Катедра „Интериор и дизайн на мебели“, а от 2021 г. е на основен трудов договор.

2. Съответствие на подадените документи и материали на кандидата с изискуемите съгласно Правилника за РАС в ЛТУ

Представените документи са прецизно систематизирани и много добре подредени. Според Правилника за РАС в ЛТУ изискваният минимум за придобиване на академичната длъжност „професор“ са необходими 600 точки. От представените документи под № 8. СПРАВКА -САМООЦЕНКА е видно, че общият брой точки с които се явява на конкурса Стела Ташева са 1089,33. Прави впечатление надвишаването на изисквания минимум в групи: Г - 413, 33, в Д -56 и Е – 20. Това показва нейната активност и непрекъснат стремеж към развитие в областта на дизайна – научно обусловен и практически реализуем.

3. Оценка на учебно-преподавателската дейност на кандидата

Стела Ташева води лекции и упражнения по „Теория на композицията“, „Формообразуване“ (бакалаври), „Представяне на дизайнерски проекти“, „Въведение в дизайна на градската среда“, „Дизайн на осветителни тела“ (магистри). Анализът на теоретичния материал, като и реализираните проекти, посочени в доказателствения материал под т.11, а именно - монографии, публикации, цитирания, свидетелство за полезен модел, други свидетелства и сертификати, ми дават основание да посоча

нейната креативност и точност като преподавател. Тематиките на водените от нея докторанти (представени документи т. 14.1) доказват многообразието на компетентност и в областта на творческия процес.

4. Оценка на научната, научно-приложната и публикационната дейност на кандидата

Научните интереси са в областите: съвременна архитектура и градоустройство, семиотика, дизайн и проектиране, архитектурна графика, CAD и BIM в които първостепенно е иновативното мислене, подкрепено с много доказателствен материал. Стела Ташева не само анализира, синтезира и обобщава конкретни факти и личности в посочените области, но и допълва понятийният апарат на съвременния дизайн, като обосновава и доказва значимостта на конкретни понятия. Цитиранията доказват значимостта на разработките не само в българското научно пространство. Представеното патентно свидетелство е доказателство за нейния творческия потенциал, но и за възможността да работи в екип.

4.1. Участие в научни, научно-приложни и образователни проекти

Участник е в проект финансиран от Националния институт за паметници на културата и Камара на архитектите в България с наименование Българският XX век в изкуствата и културата - ДФНИ-КО2/9, 2014-2018. Създадено е двуезично издание с български и английски текст: „Архитектурни образи. България през втората половина на XX век“ . В доказателственият материал (Д 15) са посочени рецензии и отзиви в Националния ефир („Култура.бг“ на 12.04.2022, БНР на 28.04.2022 в предаването “Артефир”) и осъществените три изложби (14 април-14 май 2022; в Музея за история на София - 17 май- 7 юни 2022 г. и в книжарница „Хеликон“ в Пловдив от 22.06.2022 г.) , както и шест рецензии и отзиви за книгата и изложбата. Тези доказателствени материали са показатели за националното и международно значение на проекта, в който е участник Стела Борисова.

4.2. Характеристика на публикуваните научни резултати

Проблемите които анализира в своите публикации (група Г – 413,33) са ясно формулирани и тезите които защитава са подкрепени с точно подбран доказателствен материал. Всяка публикация е свързана с проблеми, които касаят съвременната научна и творческа мисъл в областта на архитектурата, изкуствата и дизайна, но и посочват възможностите за принципното им развитие.

4.3. Отражение на научната дейност на кандидата в литературата (цитируемост)

Посочени са 10 цитирания (Д.12.1; Д.12.2; Д.12.5; Д.12.6; Д.12.3; Д.12.4; Д.12.7; Д.12.8; Д.12.9; Д.12.10) Тематичната насоченост е според разглежданата в определената публикацията тематика. Актуални са, особено в съвременните научни области на дизайна и архитектурата, като се обръща внимание и на връзката им с изкуствата. Отражението на

научната дейност на Стела Ташева се подчертава от вниманието към публикациите ѝ, като се цитират определени моменти от разискваната теза защитена в докладите, монографиите и книгите от научната общност не само в България, но и в чужбина (Г7).

4.4. Приноси в трудовете на кандидата (научни, научно-приложни, приложни)

Представени са приноси както в Монографията така и в Публикациите. Посочени са общо 6 научни приноси, които отговарят на съдържанието на представените материали. Научно-приложните приноси в монографията са 2, като обхващат навлизането на дигиталните средства в проектирането, посочват се възможности и приложения за реализация при различните видове дизайн. В публикациите е посочен 1 научно-приложен принцип свързан със архивиране и систематизиране на явления и автори. При приложните принципи в Монографията е посочен 1 принос, конкретизиращ систематизираното представяне на ключови термини, а в публикациите са формулирани 2, като първият е свързан с популяризирането на термини и подходи, а вторият за възможностите с конкретни примери да се подпомага обучението по теория на композицията.

Приемам същността на принципите и считам, че са точно и прецизно формулирани. Приносите са значими за науката и практиката, като с тях се обогатяват съществуващите знания в областта на изкуството, дизайна и методиката на обучение в тези области. Подчертавам тяхното значение, но считам че може да се посочат и приноси в областта на методиката, свързана с обучението по дизайн, особено в Монографичния труд. Значимостта на тези приноси е необходимо да се подчертават, поради възможността да се изгради една съвременна методика при преподаване на композиция. Изясняването на понятията и възможностите за реализиране на композиционните принципи, след първоначалното скициране на идеята, е необходимо при съвременното обучение в различните области на дизайна.

Научните и научно-приложните приноси могат да се причислят към: Доказване с нови средства на съществени нови страни на вече съществуващи научни области, проблеми, теории, хипотези, както и при създаване на нови класификации и методи с получаване на потвърдителни факти. Научно-приложните и приложните приноси в публикациите и монографичния труд имат пряко отношение и към дисциплината „Теория на композицията“.

5. Оценка на личния принос на кандидата

Съвременното проектиране на продуктите на дизайна е пряко свързана с дигиталните средства, но познанието на композиционните принципи е основата, която определя същността на самия проект и неговата реализация. Значимостта на тези две страни на научно обусловеното познание при дизайна доказва в монографичния труд „Дигитални средства и дизайн: теория на композицията“ Стела Ташева. Спира се на 3 основни композиционни принципа: възприятие на мащаба; използване на гецалт; представяне на движение, които анализира и посочва възможностите за тяхната реализация чрез дигитални средства (CAD, BIM, VR и AR приложения). Доказва, че не само теоретичното анализиране на понятийният апарат е необходимост при реализацията на един дизайн проект. Публикациите, участието в проекти и реализации са доказателство за творческия и

научен интерес към дизайна, като една съвременна проява на обвързаността на научната и художествена област на съвремието.

6. Критични бележки и препоръки

Всъщност в посочената монография Стела Ташкова. обръща внимание и на цвета. Считам, че в една следваща разработка ще отдели по-специално внимание и на този композиционен принцип, като подчертае неговата значимост на самостоятелна изграждаща принципна единица в композицията. Считам, че е във възможностите ѝ да издаде и втора част на монографичният труд „Дигитални средства и дизайн: теория на композицията“, в която да се изследват, формулират и посочат възможностите на другите композиционни принципи, независимо чрез кои съвременни дигитални средства могат да се реализират.

7. Лични впечатления

При запознаването ми с трудовете на Стела Борисова Ташева ми направи впечатление много конкретния и точен изказ. Многообразието на тематичните области и насочване на вниманието ѝ към съвременните проблеми на дизайна, архитектура и изкуство доказват точната ѝ преценка и възможност да се подчертае синергичната същност при съвременното развитие на научната и приложна същност на дизайна.

8. Заключение

Въз основа на запознаването ми с представените научни трудове, тяхната значимост и съдържащите се в тях приноси, намирам за основателно да **ПРЕДЛОЖА** кандидатът доц. д-р Стела Борисова Ташева **ДА ЗАЕМЕ АКАДЕМИЧНАТА ДЛЪЖНОСТ „професор“**, в област на висше образование 5. Технически науки, ПН 5.13. Общо инженерство с научна специалност „Ергономия и промишлен дизайн, по дисциплината „Теория на композицията“.

Изготвил становището:

Становището е предадено на: 11.7.2023 г.